

NARODNA IN
UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

Center za razvoj knjižnic

Narodna in univerzitetna knjižnica (CeZaR)
Turjaška 1 (Leskoškova 12)
1000 Ljubljana
tel.: +386 1 5861 313,
e-mail: milena.bon@nuk.uni-lj.si

<http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/ook>

NACIONALNA STRATEGIJA ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

osnutek

Milena Bon,

koordinacija izvajanja posebnih nalog OOK

Novosti v knjižničnem sistemu Slovenije 2016

9. 11. 2016

Center za razvoj knjižnic

Delovna skupina za pregled in dopolnitev NSRBP

dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani - vodja

Člani:

Bronka Straus, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Milena Bon, Center za razvoj knjižnic, Narodna in univerzitetna knjižnica, mag. Nataša Bucik, Ministrstvo za kulturo, mag. Marjeta Doupona, Pedagoški inštitut, Mojca Gobec, Ministrstvo za zdravje, Ada Hočvar Grom, Nacionalni inštitut za javno zdravje, mag. Lea Javornik Novak, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, mag. Marija Lubšina Novak, OŠ Brežice, mag. Estera Možina, Andragoški center Slovenije, dr. Fani Nolimal, Zavod RS za šolstvo, dr. Nataša Potočnik, Zavod RS za šolstvo, Nada Požar Matijašič, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, dr. Igor Saksida, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Univerza na Primorskem, dr. Marko Stabej, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, dr. Magdalena Šverc, Zavod Antona Martina Slomška, Maribor, dr. Darko Zupanc, Državni izpitni center, Helena Znidarič, Center RS za poklicno izobraževanje.

KAJ JE BRALNA PISMENOST?

Bralna pismenost se kot zmožnost in družbena praksa razvija vse življenje v različnih okoliščinah in na različnih področjih ter prežema vse človekove dejavnosti.

Izhodiščna opredelitev:

Bralna pismenost je stalno razvijajoča se zmožnost posameznikov za razumevanje, kritično vrednotenje in uporabo pisnih informacij. Ta zmožnost vključuje razvite bralne veščine, zmožnosti (kritičnega) razumevanja prebranega ter pojmovanje branja kot vrednote in motiviranost za branje. Kot taka je temelj vseh drugih pismenosti in je ključna za razvijanje posameznikovih potencialov ter njegovo uspešno sodelovanje v družbi.

RAZLOGI ZA NASTANEK NACIONALNE STRATEGIJE ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS 2011,
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014-2018,
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017,
- Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013-2022,
- Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020,
- Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013 – 2020
- Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju. Cilj: delež slabše pismenih učencev do leta 2020 znižati na manj kot 15 %.
- Izsledki mednarodnih raziskav (PIRLS, PISA, PIAAC)...

RAZLOGI ZA NASTANEK NACIONALNE STRATEGIJE ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

Bralna pismenost je podlaga vsem drugim vrstam pismenosti, zato je **Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti** strateški dokument, ki določa prednostne naloge in vzgojno-izobraževalne cilje na področju pismenosti.

Skrb za dobro razvito bralno pismenost prebivalcev Slovenije je po eni strani odgovornost države, ki mora bdeti nad pripravo, dopolnjevanjem in udejanjanjem strategije, po drugi strani pa je to tudi odgovornost vsakega posameznika.

RAZLOGI ZA NASTANEK NACIONALNE STRATEGIJE ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

Pomemben del pismenosti je **bralna kultura**, opredeljena kot odnos (splet pojmovanj in vrednot) posameznika ter družbe do knjige in branja.

Bralna pismenost je tudi temelj nadaljnjega razvoja slovenske države in nacionalne identitete.

VIZIJA

Republika Slovenija želi doseči takšno raven bralne pismenosti, ki slehernemu posamezniku v Sloveniji omogoča optimalen razvoj sposobnosti za aktivno udeležbo na različnih področjih življenja in dela. Z vzpostavitvijo pogojev za učinkovit napredek na področju bralne pismenosti bo Slovenija lažje dosegala gospodarski napredek, izvajala politiko trajnostnega razvoja in krepila socialno kohezijo.

VIZIJA

Proces vseživljenjskega učenja, ki zaznamuje današnji čas, je na nacionalni ravni možno učinkovito udejanjati le s stalnim razvojem kompetenc na področju bralne pismenosti v vseh starostnih skupinah prebivalstva.

STRATEŠKI CILJI RAZVOJA PISMENOSTI

- Vzpostaviti učinkovit družbeni okvir za razvijanje bralne pismenosti
- Razvijati bralno pismenost posameznikov v različnih življenjskih obdobjih, ki opravljajo različne vloge in imajo različne potrebe in zahteve, ter tako omogočiti stalen razvoj družbe in gospodarstva
- Povečevati dostopnost do knjig in drugega bralnega gradiva
- V okviru vzgojno-izobraževalnega sistema nameniti večjo pozornost posameznim starostnim/ciljnim skupinam

TEMELJNA NAČELA NACIONALNE STRATEGIJE ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

1. Bralna pismenost kot vseživljenjska pravica, odgovornost in vrednota
2. Ozaveščanje in promocija pomena bralne pismenosti
3. Celostni pristop
4. Dostopnost, enakopravnost in pravičnost
5. Individualizacija in personalizacija
6. Strokovna odličnost in odgovornost
7. Visoka pričakovanja in standardi
8. Raznovrstnost branja
9. Načrtovanje, evalvacija in samoevalvacija

CILJI IN RAVNI PISMENOSTI PO POSAMEZNIH STOPNJAH IZOBRAŽEVANJA

SPECIFIČNI CILJI	RAVNI PISMENOSTI
PREDŠOLSKO OBDOBJE (0 – 6 let)	RAVNI OB KONCU PREDŠOLSKEGA OBDOBJA
OSNOVNOŠOLSKO OBDOBJE - 1 . triletje (9 – 12 let)	RAVNI OB KONCU 1. TRILETJA
OSNOVNOŠOLSKO OBDOBJE - 2 . triletje (9 – 12 let)	RAVNI OB KONCU 2. TRILETJA
OSNOVNOŠOLSKO OBDOBJE - 3 . triletje (12 – 15 let)	RAVNI OB KONCU 3. TRILETJA
SREDNJEŠOLSKO OBDOBJE (15-19 let)	RAVNI OB KONCU SREDNJEŠOLSKEGA OBDOBJA
VISOKOŠOLSKO OBDOBJE (19 let in več)	RAVNI OB KONCU VISOKOŠOLSKEGA OBDOBJA
OBDOBJE ODRASLOSTI	RAVNI V ODRASLOSTI

UDEJANJANJE NACIONALNE STRATEGIJE ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

Za udejanjanje Nacionalne strategije so potrebni:

- programi bralne pismenosti,
- izobraževanje in usposabljanje kadrov,
- mreža izvajalcev, ki udejanjajo nacionalno strategijo,
- dostopnost virov s področja pismenosti,
- sistemska ureditev,

ki zagotavljajo kar največjo dostopnost vsem prebivalkam in prebivalcem.

UDEJANJANJE NACIONALNE STRATEGIJE ZA RAZVOJ BRALNE PISMENOSTI

Pri tem mora Nacionalna strategija pozornost namenjati različnim skupinam pri razvijanju njihove bralne pismenosti.

To pa lahko doseže s tem, da pri različnih skupinah, glede na njihovo specifičnost, pri razvijanju bralne pismenosti udejanja različne pristope.

V nadaljevanju:

- Skrb za udejanjanje Nacionalne strategije za razvoj pismenosti prevzame Vlada RS.
- Financiranje.
- Akcijski načrt udejanjanja nacionalne strategije.

Hvala za vašo pozornost!